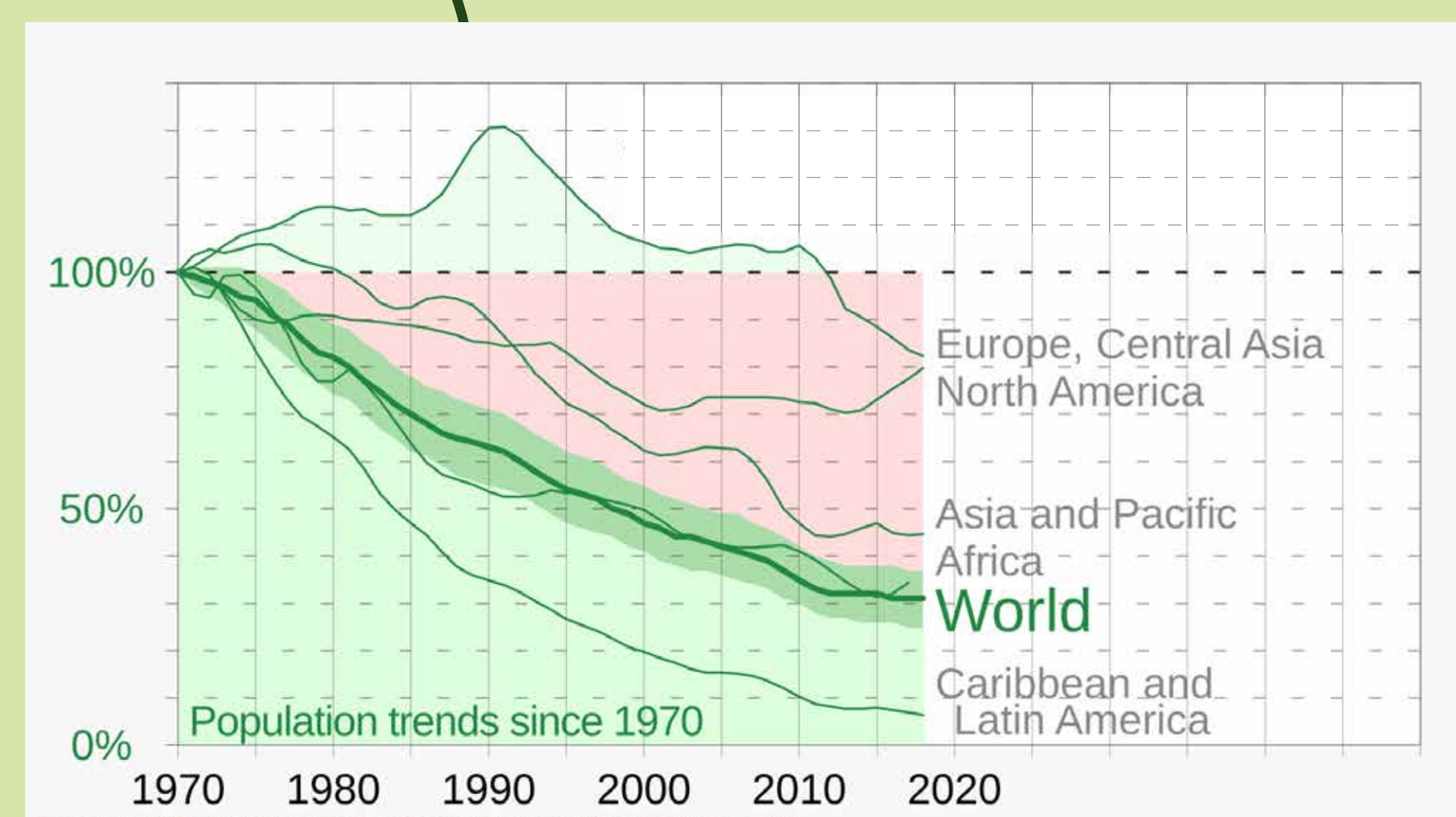

4 Pèrdua de biodiversitat

Què és?

La biodiversitat és la varietat d'organismes vius de tots els ecosistemes terrestres, marins i aquàtics. Actualment, està disminuint de manera alarmant per causa de l'activitat humana amb unes velocitats mai vistes fins ara.

La destrucció d'hàbitats, la contaminació de l'aigua, del sòl i de l'aire, la sobreexplotació de recursos naturals i el canvi climàtic són alguns factors clau d'aquesta gran pèrdua, considerada per la comunitat científica com la "sisena extinció massiva d'espècies" i que, any rere any, va donant a espècies de tota mena com a extingides.

Gràfica de l'indicador anomenat Index de Planeta Viu que representa l'evolució de 5.320 espècies de vertebrats amb dades poblacionals disponibles des del 1970.

Per què es produeix?

La pèrdua de la biodiversitat és provocada per diferents factors:

- **La destrucció i fragmentació d'hàbitats** per la desforestació, industrialització o la urbanització, sobretot a zones costaneres o ecosistemes més fràgils.
- La introducció o foment d'**espècies invasores**, que desplacen la fauna i flora autòctones, n'alteren les dinàmiques poblacionals i desequilibren fatalment els ecosistemes.
- El **canvi climàtic**, que altera temperatures i règims hídrics, provocant estrès i tensió en molts hàbitats.
- **Els canvis d'ús del sòl i intensificació productiva**, que fan desaparèixer espais naturals i agrícoles, o bé abandonen usos tradicionals que afavorien la biodiversitat.

No hi ha
Planeta B

Quins impactes té?

A Catalunya, es calcula que s'ha perdut un **28% de la fauna salvatge entre 2002 i 2023**. Les espècies d'ambients aquàtics que viuen en rius, llacs i aiguamolls són les més afectades, amb una davallada superior al 50%. Les segueixen les d'ambients agrícoles (30%) i dels ambients forestals (10%).

La pèrdua massiva de biodiversitat compromet serveis ecològics bàsics com la pol·linització, el cicle de l'aigua i la regulació del clima, amb greus repercussions per tota la cadena tròfica i també per a la salut humana i el nostre benestar.

A Catalunya

- El litoral català ha perdut el 80% dels seus hàbitats naturals i el 70% de les seves platges.
- A Girona, la superfície urbana s'ha multiplicat per 6 en 80 anys, substituint sòls agrícoles i naturals i reduint espais viables per a la biodiversitat.
- Segons EXOCAT, hi ha més de **1.600 espècies exòtiques** a Catalunya, i un 12% d'aquestes són invasores, fet que afecta greument els fràgils i diferents ecosistemes de la zona mediterrània. A la ciutat de Girona, s'han identificat i es controlen espècies com el **coipú**, la **canya comuna (Arundo donax)** o la **tortuga de Florida**, que amenacen espècies com la llúdriga o la tortuga de rierol.

Què hi podem fer?

A Girona, es treballa activament en la conservació de la biodiversitat:

- El **riu Ter**, eix natural de la ciutat, forma part de la **Xarxa Natura 2000** i és una **zona especial de conservació**.
- S'han implementat plans de gestió d'espècies invasores (com el **Pla de control de l'arbrat invasor**) i iniciatives com el projecte de renaturalització **GiroNat**, que a més de fomentar la biodiversitat urbana amb els múltiples beneficis socials que implica també identifiquen i controlen la flora exòtica.

A nivell mundial, el 2022 a la Conferència de les Nacions Unides per la Biodiversitat es va determinar la necessitat de **protegir el 30% del planeta, incloent-hi àrees terrestres, marines i d'aigua dolça i la restauració del 30% d'ecosistemes degradats**.

